

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/590
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.9.2024/45
Karar Numarası : 2024/992
Başvuran : T. B.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın iyi halli olmasına rağmen denetimli serbestliğe ayrılmasının ertelendiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, yargılandığı dosya kapsamında 30/12/2022 tarihinde tutuklandığını, Ödemiş 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 23/2/2024 tarihinde hakkında adli kontrol şartıyla tahliye edilmesi yönünde karar verildiğini, Ödemiş Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından cezasını denetimli serbestlik altında geçirmesi kararının onaylandığını fakat Ödemiş T Tipi Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulunun 13/3/2024 tarihinde gerçekleşen toplantısında, diğer mahpuslarla görüşme yapıldığı ancak iyi halli olmasına rağmen kendisiyle görüşülmeden denetimli serbestliğe ayrılmasının üç ay daha ertelenmesine karar verildiğini, gözlem değerlendirme puanının 63.50 olduğunu, Kurum tarafından denetimli serbestliğe ayrılma süresinin üç ay uzatılması sebebiyle kendisi ve ailesinin maddi ve manevi olarak olarak mağduriyet yaşadığını ve İdare ve Gözlem Kurulunun kararına karşı Ödemiş İnfaz Hakimliğine itiraz başvurusu yaptığını iddia ederek mağduriyetinin giderilmesi adına gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ...i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)"

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, başvuranın bulunduğu Ödemiş T Tipi Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu tarafından gözlem süresinin üç ay süreyle uzatılması nedeniyle denetimli serbestlikten faydalanamadığı iddiasıyla söz konusu mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkindir.

14. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi*" başlıklı 89'uncu maddesinde "(1) *Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur ...*" hükmü yer almaktadır.

15. 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in "*Kurul kararları*" başlıklı 17'nci maddesinde "(...) (2) *Açık ceza infaz kurumuna ayrılmaya, kalan cezanın denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infazına ve ceza infaz kurumundan doğrudan koşullu salıvermeye dair değerlendirmede hükümlünün iyi hâlli olmadığına karar verilmesi durumunda, hükümlü hakkında yapılacak bir sonraki değerlendirme tarihi kararda açıkça belirtilir. Yeniden değerlendirme süresi üç aydan az, bir yıldan fazla olamaz.*" hükmü ile "*Kararlara karşı başvuru*" başlıklı 39'uncu maddesinde "(1) *İlgililer, ceza infaz kurumu idaresi ile idare ve gözlem kurulunun bu Yönetmelikte belirtilen kararlarına karşı, 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun 5 ve 6'ncı maddelerinde yazılı usul ve esaslar çerçevesinde şikâyet ve itirazda bulunabilir.*" hükmü yer almaktadır.

16. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun "*İnfaz hâkimliklerinin görevleri*" başlıklı 4'üncü maddesine göre hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak İnfaz hâkimliklerinin görevleri arasında sayılmıştır. 4675 sayılı Kanun'un "*İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar*" başlıklı 6'ncı maddesinde ise İnfaz Hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren iki hafta içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebileceği, itirazın, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine yapılacağı hüküm altına alınmış olup başvuranın iddialarıyla ilgili yetkili ağır ceza mahkemesine başvurabileceği değerlendirilmektedir.

17. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar

Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmüş olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği düzenlenmiştir.

19. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerden olduğu, başvuranın iddia ve talebine ilişkin bir üst mahkemeye başvuru yapabileceği, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

5/9/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye